

Berichten van de bestuurstafel

Op de Algemene Ledenvergadering van 23 oktober 2011 hebben de leden van de vereniging van Vrienden van de ISVW de nieuwe statuten vastgesteld. Deze statuten zijn aan de notaris voorgelegd en nagenoeg conform vastgesteld en gepasseerd. Nagenoeg, omdat door de leden een extra artikel, 7.9 was toegevoegd: nl dat een lid van het bestuur van de vrienden niet tevens lid kon zijn van de Stichting ISVW. Dit artikel is "gesneuveld" bij de notaris, omdat dit ook in de Stichtingsstatuten van de ISVW is opgenomen en wij als vereniging van Vrienden hier geen zeggenschap over hebben.

In de statuten is opgenomen dat tenminste één Algemene Ledenvergadering per jaar wordt gehouden. Dit is geen nieuw artikel en wordt daarom ook in 2012 door het bestuur van de vrienden op die wijze uitgevoerd. Hiertegenover staat dat het bestuur vier keer per jaar (in plaats van twee keer) met de ISVW een filosofisch thema aan de orde stelt in de sfeer van een filosofisch café. Een van de filosofische cafés sluit aan op de Alge-

mene Ledenvergadering.

De filosofische cafés worden goed bezocht. Wij zoeken nog steeds naar een passende presentatie. Sommige leden houden van interactieve cafés, anderen van een lezing, weer anderen van een actieve bespreking van nieuwe boeken. We wisselen dit af.

Het aantal vrienden groeit, dank zij de NRC voorjaars/herfstcursussen en de actieve presentatie door de ISVW. Niet alleen bij de ISVW, ook in het land groeit het aantal filosofische cursussen en debatten. Dit is verheugend. Als vrienden willen we graag dat de ISVW een centrum blijft voor het vrije denken. Het bestuur wil daarom alert blijven op de groei van het aantal leden en het duurzaam kunnen blijven ondersteunen van de ISVW. We vragen dit ook van onze leden/vrienden.

Steun aan de Vrienden van de ISVW

Het lidmaatschap van de leden gaat in na betaling van de contributie van € 35 per jaar. Vanaf 1 september betaagt het lidmaatschap € 17,50 voor het resterende kalenderjaar.

INHOUD

<i>Van de redactie</i>	1
<i>Berichten van de bestuurstafel</i>	1
<i>Leusdens dagboek: summerschool "Er – Zijn"</i>	2
<i>"Een goede buur is beter dan een verre vriend" kennismaking met het Centrum voor Zelfbezinning</i>	3
<i>In gesprek met..... Karim Benammar</i>	4
<i>Bericht van de filosofische leesgroep Ede</i>	6
<i>Overzicht van de filosofische leergroepen</i>	7

We maken de leden erop attent dat een eventuele opzegging vóór 1 december voor het volgende jaar schriftelijk (kan ook per e-mail) moet worden gemeld bij de secretaris. Dit kan via het secretariaat van de ISVW (info@isvw.nl)

U kunt geen gebruik maken van de faciliteiten ten aanzien van de ISVW cursussen, zoals de goldcard en ande-

Van de redactie

Voor u ligt alweer de laatste Nieuwsbrief van 2012. In deze Nieuwsbrief treft u bestuursberichten aan. Deze keer een interview met filosoof en gastdocent op de ISVW, Karim Benammar in "In gesprek met...".

In de rubriek "instellingen die een relatie hebben met de ISVW" een bijdrage van Willem Jan van den Brink over het Centrum voor Zelfbezinning. (CvZ)

In "Leusdens dagboek" geeft Peter de Koning zijn ervaring weer in woorden van de summerschool "Er Zijn" van Jan Flaming.

Een lid van de filosofische leesgroep Ede geeft u inzage in hun "verticale spanning".

Recent heeft het bestuur besloten dat u vanaf 2013 twee nieuwsbrieven krijgt op papier, een in het voorjaar (ALV) en een in het najaar.

Voor ieder filosofisch café, drie of vier keer per jaar, kunt u een digitale reminder verwachten.

De nieuwsbrief is van en voor vrienden van de ISVW. De redactie ziet daarom graag berichten, oproepen, verslagen. Maak uw wensen kenbaar.

re kortingen, wanneer u geen contributie heeft betaald. Indien u een contributieachterstand van meer dan een jaar heeft, eindigt uw lidmaatschap.

100 jarig jubileum

Het bestuur bereidt zich voor op het 100 jarig jubileum in 2016 van de

ISVW en van de vereniging van vrienden. Hiervoor is financiële ondersteuning noodzakelijk.

Het bestuur zoekt vrienden die ervaring hebben met fondswerving om het bestuur hierin te ondersteunen. Aanmelding kan bij de secretaris van

het bestuur, E. Teunissen, via het secretariaat van de ISVW (info@isvw.nl)

E.H.M. Teunissen
Secretaris

Leusdens dagboek:

Er zijn

Vorige week heb ik weer een cursus op de ISVW in Leusden gevolgd. Dit keer ging het over: 'Er zijn'. Dit 'Er Zijn' is uitgewerkt door Heidegger. Het thema van Aristoteles over de 'Levenskunst' is door Heidegger weer op de agenda gezet. Heidegger heeft een link gelegd naar Lao Zi en het werk: "Tao te King", over 'De vertelling (king) over de weg (tao)'. Tot slot werden passages uit het werk 'Je moet je leven veranderen' van Slotendijk behandeld. Hoofdt thema van dit alles is het 'verstaan', tussen 'het zich bevinden' en de 'taal'. Dit geeft de nodige stof om mee aan de slag te gaan. De paaltjes zijn geslagen om de volgende thema's verder uit te diepen: de 'Levenskunst', in de wereld, er-betrokken-in betrekking-zijn, de oost/west filosofie: de weg van Lao-tse en de zorg.

Oefenen pikte ik als sleutelwoord op tussen bevindelijkheid, verstaan en taal. Oefenen is voor mij niet de eeuwige herhaling, de repetitie van wat eens is voorgedaan. Nee, het is het snappen van de ervaring, en het omzetten naar de praktijk, als continu proces.

Tijdens mijn middelbare school zei een leraar: 'een mens verandert om de zeven jaar'. Het zit hem in de kleine dingetjes die verschuiven. Ongemerkt veranderen de gedragingen. Als je daar ontvankelijk voor bent, het oefenen zo doormaakt, dan kun je de geleidelijke verandering bewuster gaan beleven.

Ik ben vaak met taal bezig. Ik vind het belangrijk om de juiste betekenis van woorden te vatten. Soms pak ik het woordenboek voor een bekend woord om het begrip ervan te wegen. De nuance in het gesprek zit ook vaak in het begrijpen van de gewisselde taal. Pas dan zal het gesprek tot een discussie leiden die elkaars verstaan oplevert.

Tijdens de kleine sessies gedurende deze cursus ging het vaak over grote thema's. Je wordt aan het denken gezet wanneer je begrippen hoort. Bij "bewegingsvrij-

heid": is het de openheid voor de wereld die de beweging geen ruimte geeft, of is het de houding die de vrijheid geen tijd gunt?

Tot slot: de ISVW is een heerlijke plek om te zijn. Buiten de thema's die behandeld worden, is de entourage de moeite waard. Goede docenten, gesprekken met medecursisten en het verblijf in de bossen geven mij een vakantiegevoel. Het was nu de tweede keer en zeker niet de laatste. Het is jammer dat ik dit instituut 40 jaar geleden niet heb ontdekt.

Peter de Koning

Lao zi
De weg van de Tao en
de innerlijke kracht

Los laten van het "ik"
Leeg worden
De weg "volgen"
In verbinding zijn
In wording zijn
Van zelf
Niet(s) doen
Laten gebeuren
"deugen"

KENNISMAKEN...

Een goede buur is beter dan een verre vriend

kennismaking met het Centrum voor Zelfbezinning

Eén van de zalen in het hoofdgebouw van de Internationale School voor Wijsbegeerte is de Schuurmanzaal. Deze ruimte is vernoemd naar Dr. C.J. Schuurman (1898 –1979), in zijn tijd actief betrokken bij de ISVW en bovendien oprichter van het Centrum voor Zelfbezinning, eveneens gehuisvest aan de Dodeweg in Leusden.

Het Centrum voor Zelfbezinning is een trefpunt voor mannen en vrouwen die bewust in het leven staan. Het centrum biedt een vrijplaats voor zelfreflectie, dialoog en levenskunst. Alle activiteiten benadrukken de herwaardering van het persoonlijke. Onze menselijkheid en medemenselijkheid staan daarbij centraal. Wij ervaren dat vooral in zelfbezinnende dialooggroepen. Sinds de oprichting in 1969 door Dr. Schuurman maakt het centrum zich sterk voor 'zelfbezinning'. De organisatie is niet gelieerd aan een bepaalde religie of levensbeschouwing. De stichting Centrum voor Zelfbezinning is een algemeen nut beogende instelling (ANBI).

Schuurman als pionier

Schuurman is samen met Jung een van de grote interpretatoren van de fenomenen inspiratie, creativiteit, fantasie, dromen, mythen en sprookjes. Daarmee is Schuurman een van de grootste verstaanders van het onbewuste, van wat hij noemt 'het nachtbewustzijn'. Zijn betekenis ligt er bovendien in dat hij dieptepsychologie en mystiek inzichtelijk en bereikbaar heeft

Dr. C.J. Schuurman (1898 –1979)

gemaakt voor een breed publiek. Omdat Schuurman, als pionier van een holistisch bewustzijn, dacht vanuit een niet-dualistisch perspectief, benaderde hij alle verschijnselen vanuit een kosmische achtergrond. Zo sprak hij bijvoorbeeld over het 'ik-besef' van de hele mensheid en ging hij uit van het creatieve vermogen van 'het grote geheel'. De creativiteit van het individu is daarvan afgeleid: er wordt gecreëerd en daar zijn alle mensen bij betrokken. Vanuit deze creativiteit zouden de wereld en de mensheid uitgroeien tot één bewust, samenhangend geheel, wat eigenlijk al een vooruitlopen was op het wereldwijde karakter van bijvoorbeeld de milieuproblematiek.

Gespreksgroepen

Een van de meest opmerkelijke initiatieven van Schuurman was het opzetten van zelfbezinnende gespreksgroepen, omdat hij ervan overtuigd was dat wij andere mensen nodig hebben voor het ontdekken van onze blinde vlekken, om elkaars spiegel te zijn.

Zelfbezinning is de aangewezen weg om echt contact te krijgen met de ander en met de wereld om ons heen. Dat is waar het in alle ontwikkelingsgerichte beoefening om gaat: intensieve zelfinkeer met hart en hoofd (liefde en inzicht). Zelfbezinning is je stap voor stap steeds meer openen voor een werkelijkheid waarin je vrij kunt zijn van angst, verwarring en haast, waarbij je op het spoor kunt komen van wezenlijke waarden zoals vrijheid, waarheid en schoonheid. Hierbij ontdek je dat je als mens een vertolker van het geheel bent. Je bent geen afgescheiden eenheid, maar verbonden met het collectief, met anderen, met de wereld en de kosmos. Door te luisteren naar je eigen innerlijke stem kun je hier besef van krijgen én van je eigen unieke aanleg en bestemming.

Wij afficeren onszelf tegenwoordig als 'werkplaats voor levenskunst'. De activiteiten omvatten themadagen, meerdaagse bijeenkomsten, een schrijfcyclus (reflectief en creatief schrijven) en doorlopende gespreksgroepen. Voor een nadere kennismaking houden we ons van harte aanbevolen.

Willem Jan van den Brink

Literatuur:

'De betekenis van Schuurman in deze tijd' in Sfinx, tijdschrift voor persoonlijke en sociale vernieuwing, juni 1998
Levensangst en levenskunst: de kunst van het omgaan met mijzelf en de ander, C.J. Schuurman (Gopher, 2003).
Website: www.zelfbezinning.nl

IN GESPREK MET...

Karim Benammar

Een nadere kennismaking met de filosoof en de mens achter de filosoof.

Is filosofie volgens jou een wetenschap?

Mijn antwoord is zowel ja als nee. Ik denk zeker dat onderzoek en uitkomsten van de filosofie wetenschappelijk genoemd kunnen worden. Je hebt de filosofie van de wetenschap, de kennisleer en de logica. Logica heeft een wetenschappelijke status. Bij wetenschap gaat het om bewijzen.

Aan de andere kant heeft filosofie ook met kunst en literatuur te maken. Je kunt een mooi, intrigerend wereldbeeld scheppen en het gaat er dan niet om of het waar is of niet. De filosofie staat boven de wetenschap.

Eigenlijk moet filosofie een publieke rol hebben. Nederland is een bijzonder land, waar filosofie al in hoge mate publiek is.

Je hebt zelf natuurlijk ook kennis nodig. Je kunt een aardige "autodidactische filosoof" worden door veel boeken te lezen.

Wat kunnen wij aan filosofie hebben?

Filosofie verrijkt de mens. Vanuit de eigen ervaring stel je de fundamen-

tele vragen; bijvoorbeeld waarom leef ik? De mens is zoekend en hoopt antwoorden te vinden.

Door vragen te stellen, krijgen we een dieper inzicht.

Wat wil je als filosoof bereiken?

Ik wil filosofie voor een groot publiek toegankelijk maken. Ik wil in mijn spreken en schrijven zowel toegankelijk zijn voor mensen met weinig kennis als interessant voor mensen met veel kennis.

Heb je een speciale levensvraag/ thema/filosoof waarin je bent geïnteresseerd?

Er zijn onderwerpen – technisch en inhoudelijk – die met elkaar te maken hebben.

Ik heb denktechnieken ontwikkeld, waarvan herkaderen de belangrijkste is.

Door te herkaderen kunnen we onze vaste patronen weer flexibel krijgen en de situatie vanuit een ander perspectief bekijken. We kunnen strategieën ontwikkelen om onze huidige uitdagingen aan te gaan.

Het thema overvloed is belangrijk geweest en als vervolg daarop de

FOTO: PATRICK VAN DER SANDE

Karim Benammar is filosoof. Hij heeft meerdere publicaties op zijn naam staan, vooral op het gebied van praktische filosofie. Karim promoveerde op het thema "The representational function of visual models" in 1993 aan de Pennsylvania State University.

Aan de ISVW is hij gastdocent en geeft hij ondermeer het onderdeel **Een ander persoon worden** (herkaderen) van de NRC Academie: praktische filosofie.

vraag: waarom leef ik?

Wij leven in overvloed en zijn nu rijker dan in 2005, ondanks de economische recessie.

Mondiaal gezien worden we steeds rijker. Dat is een onontkoombaar proces, alleen een oorlog zal daarin kunnen inbreken. Wat doen we met al die welvaart?

Enkele filosofen die mij geïnspireerd hebben: Kuhn en zijn paradigma-shifts, Quine en zijn "Web of Belief", maar ook Nietzsche, Camus, Foucault en Michel Serres. De eerste vertaling van Serres' werk in het Nederlands komt binnenkort uit. Hij belicht in zijn mooie boeken de meer literaire kant van de filosofie.

"Wat betekent het om bijvoorbeeld te vragen dat er zo'n entiteit is als rondheid?"

Antwoord: "Er zijn is de waarde van een variabele zijn" (To be is to be a value of a variable).

Van Orman Quine

Hoe en wanneer werd je gegrepen door filosofie?

Al vrij vroeg: op mijn twaalfde, dertiende had ik vragen over de dood, het bestaan, waarom ik soms in een goede en dan weer in een slechte bui was. Ik kreeg filosofie op de middelbare school en dat interesseerde me. In Engeland ging ik filosofie studeren, naderhand in Amerika en later deed ik een postdoctoraal in Japan. Ook heb ik in Japan als docent aan de universiteit gewerkt. Tien jaar geleden kwam ik terug in Nederland.

Waaruit bestaan jouw activiteiten?

Ik ben zelfstanding filosoof en geef businessstrainingen in denktechnieken en curriculumontwikkeling. Bij "THNK" - The Amsterdam School of Creative Leadership denk ik mee over het curriculum: hoe haal je kennis bij elkaar en bediscussieer je die? Wat moet je weten om de wereld te begrijpen als creatief leider? Ik geef een module in de minor filosofie aan de Hogeschool van Amsterdam. Daarnaast geef ik als gastdocent cursussen bij de ISVW, bijvoorbeeld de summerschool "De waarde van geld". Ik wil graag meer tijd hebben om te schrijven, wat een lastig punt is voor mij.

Meestal werk ik eerst ideeën uit, geef daarover les en pas daarna schrijf ik het op. Liever zou ik denkend willen schrijven.

Vier vragen van Kant:**- Wat kan ik weten?**

De epistemologische vraag: wat voor soorten kennis kan de mens tot zich nemen?

Waar komt waarde vandaan, financieel gezien? De economische theorieën hierover zijn niet overtuigend.

- Wat moet ik doen?

Ik moet meer schrijven. Ik vind het een lastig proces om te schrijven voor een groot publiek.

Het is moeilijk om de juiste toon te vinden. Spreken gaat mij gemakkelijker af.

- Wat mag ik hopen?

Ik mag hopen dat ik gezond blijf; dat

"Het recht van de meester tot het geven van namen gaat zo ver, dat men ook eens zo vrij moet durven te zijn de oorsprong van de taal zelf als machtsuiting van de heersers te begrijpen: zij zeggen "dat is dat en dat"; ze verzegelen ieder ding en iedere gebeurtenis met een klank en nemen het daardoor als het ware in bezit".

Friedrich Nietzsche in Genealogie der Moraal

ik mijn fysieke kracht en scherpte behoud. Ik neem dit niet meer als vanzelfsprekend aan.

- Wat is de mens?

De mens is een wezen dat zichzelf schept, een autocreatie. De mens kan zich afvragen: wat voor soort mens wil ik zijn, waartoe leef ik? Ook de mensheid kan gezamenlijk beslissen wat voor mens we willen zijn. Deze creatieve kant vind ik belangrijk; we moeten kunstenaars worden en ons realiseren wat het is om mens te zijn. De mens is een work in progress.

Heb je nog ruimte voor andere interesses?

Ik maak graag muziek; ik speel gitaar en schrijf af en toe songs. Vroeger speelde ik in bandjes. Verder houd ik van wandelen, zowel door de bergen als aan zee. Dat wandelen zie ik als een meditatieve bezigheid, in een bepaald ritme komen en jezelf een onderdeel van een groter geheel voelen.

Ik reis veel, deels voor mijn werk. Ik vind het interessant hoe mensen in een ander land leven en werken. Hoe reis je zonder toerist te zijn?

Als ik lees is het voornamelijk non-fictie, bijvoorbeeld businessboeken. Filosoof zijn is een wijze van leven. Het verschil tussen werk en privé is klein. Ik ben bijna altijd met mijn werk bezig.

Zou je nog iets willen toevoegen aan je verhaal?

Ik wil nog wat over Nederland kwijt: Nederland is provincialer dan zou kunnen. Ons denken loopt achter bij de praktijk. In de praktijk zijn we internationaal door onze handel. Daarentegen denken wij te weinig Europees en/of mondiaal. Het is een soort "verschansing achter de dijken". Wij gaan teveel uit van Nederland, bijvoorbeeld in gesprekken of geschriften over duurzaamheid, die meestal alleen zijn gerelateerd aan Nederland als entiteit.

Positief is het feit dat er veel publieke filosofie is. Ook de kleinschaligheid is positief – je komt elkaar altijd wel weer tegen. Ik vind het fijn om in Amsterdam te wonen met zijn culturele en artistieke aanbod.

Anka Fauth

Bericht van de filosofische leesgroep Ede

De leesgroep Ede is goed bezet met acht leden met uiteenlopende wetenschappelijke opleidingen en ervaringen, hoofdzakelijk in het alfadomein maar zonder expliciete filosofische scholing. Met algemene instemming is besloten in het afgelopen jaar vijf middagbijeenkomsten te besteden aan het meest recente boek van Sloterdijk, "Je moet je leven veranderen". Het appèl in de titel, de gunstige kritieken en een eerdere ervaring met deze auteur maakten ons zeer nieuwsgierig.

Per bijeenkomst beschouwden we steeds een deel van het boek, voorafgaand waaraan – bij wijze van experiment en in de geest van het boek – elk lid was uitgenodigd om enkele ideeën in 1 - 2 A4 op papier te zetten; bij eerdere boeken, o.a. van Buskes, Sandel, Kinneging en Nussbaum, hadden we de hoofdstukken onderling verdeeld. De nieuwe werkwijze bleek zeer geschikt voor dit uitdagende werk, omdat we veel steun bij elkaar konden vinden – zowel in de waardering voor de veelzijdigheid en de spitsvondigheden, als in de verwarring over de betekenis. Exegese in het Duitse origineel bracht soms verheldering. Het boek als

geheel werd vaak ervaren als een labyrint, evenzeer als de hoofdstukken, de paragrafen, de zinnen en zelfs de woorden. Daar waar in de eerste bijeenkomsten de nadruk lag op het laatste niveau (we lazen het met Wikipedia en de Winkler Prins ernaast) ging gaandeweg het gesprek meer over de algehele constructie van Sloterdijks gedachtepiramide, die wij als volgt decrypteerden.

De mogelijkheden van de mens zijn onbegrensd, aldus Sloterdijk. Hij laat rijk geïllustreerd zien hoe door de eeuwen heen met oefen-praktijken (ascese) gestalte is gegeven aan het titelmotto, door de klassieken, in het oosten, in de religies en in de wetenschap. Deze praktijken (antropotechnieken), die de mens als een soort immuunsystemen beschermen tegen externe dreigingen, zijn een bron van zelfverbetering, en daarmee tot wereldverbetering. Hij stelt echter vast dat in onze tijd deze verticaliteit is geweken voor horizontaliteit, voor een permanent verblijf in het basiskamp. Zelfs de laatste domeinen van excellentie, sport, kunst en scholen/wetenschap, zijn ten prooi gevallen aan de perversies van de economie. Er is daarom een

vernieuwing nodig van de oproep om je leven te veranderen, waartoe verschillende immuunsystemen moeten samenwerken – in afwijking van de huidige verhoudingen tussen ideologieën en religies (co-immunititeit). De noodzaak daartoe is nu niet meer een externe dreiging, maar zijn wij zelf, als veroorzakers van de wereldwijde (ecologische) crisis. Over twee kwesties hebben wij ons meermalen en blijvend verbaasd. Omdat de ecologische crisis pas in de laatste 10 van de 500 pagina's aan de orde komt, is de vraag of dit boek werkelijk in essentie een milieubook is, of dat de plotselinge wending in het cultuurpessimistisch betoog in verband met de klimaattop in Kopenhagen eraan is gegeven. Wij bleven hierover verdeeld. Prangerder nog was vraag welke elite hij met dit boek precies in beweging wil brengen en om welke beweging het dan in de praktijk zou kunnen gaan; dat moeten de lezers kennelijk zelf maar uitmaken. Niettemin hebben wij, naast het genoegen van het gesprek over het boek, alleen al door de lectuur ervan een werkelijke "verticale spanning" ervaren.

Sjoerd Hoornstra

Wie mag het zeggen?

De enige autoriteit die tegenwoordig mag zeggen: "Je moet je leven veranderen!" is de wereldwijde crisis.

Wie kan het horen?

Diegenen die de oren niet meer sluiten voor de terugkeer van het verhevene in de vorm van een ethisch imperatief.

Wie gaat het doen?

Ik! Een fakir van de co-existentie met alles en allen, die mijn voetafdruk op de omgeving moet reduceren tot het spoor van een veer.

Peter Sloterdijk: Je moet je leven veranderen: "Vooruitblik: De absolute imperatief"

Mededelingen van het cursusinstituut

Landgoed ISVW genomineerd voor trainingslocatie van het jaar!

De TD&L awards worden georganiseerd door de redacties van de vakmagazines *Training, Development & Locations* en *Meetings, Events en Feestelijk zaken doen*.

Landgoed ISVW trainingslocatie van het jaar?

Breng uw stem uit op Landgoed ISVW, wie weet worden we dankzij uw hulp trainingslocatie van het jaar 2012.

Ga naar: <http://www.landgoedisvw.nl/nl/nieuws-agenda/trainingslocatie-van-het-jaar>

Open dag met nieuwjaarsbrunch & sokratisch café

Op zondag 6 januari 2013 combineert de ISVW een open dag met een nieuwjaarsbrunch en een filosofisch café. Kortom een heerlijke filosofisch begin van het jaar. Vanaf 11.00 uur bent u van harte welkom om het nieuwe jaar tijdens een brunch met ons te vieren. Daarna krijgt u uitleg over de nieuwe cursussen, opleidingen en reizen van de ISVW. Vervolgens is er een sokratisch café onder leiding van Kristof van Rossem, naar aanleiding van Sandra Aerts' nieuwe boek *Het filosofische café in acht vragen*.

Kosten brunch: € 9,50. Indien u vanaf 13.00 uur alleen de open dag en het filosofische café wilt bijwonen, is de toegang gratis. Aanmelden verplicht.

Voorankondiging nieuwe basisopleidingen ISVW

• Basisopleiding filosofie en literatuur

In september 2013 start de nieuwe Basisopleiding filosofie en literatuur. Op zes vrijdagavonden en zaterdagavonden onderzoeken we de verhouding tussen filosofie en literatuur. Hoofddocent Frank Meester (filosoof en literatuurwetenschapper) laat zien hoe filosofie en literatuur samenhangen. We kijken hoe de inhoudelijke thema's in filosofie en literatuur worden

belicht en hebben oog voor stijl en taalgebruik. Per weekend behandelen we een centraal thema. Zo spitzen we het thema *tijd* uit. Het speelt onmiskenbaar een hoofdrol in Heideggers *Zijn en tijd* maar ook in Prousts *Op zoek naar de verloren tijd*. Maar wat zegt Augustinus over tijd in zijn *Bekentnissen*? En wat is de rol van tijd in Shakespeares *Hamlet* of Mulisch' *Ontdekking van de hemel*?

• Basisopleiding ethiek

In januari 2014 start de nieuwe Basisopleiding ethiek. Ethiek draait om de vraag: hoe moreel verantwoord te handelen? Vanaf de Griekse Oudheid hebben filosofen zich bezig gehouden met de zoektocht naar ethische richtlijnen voor menselijk gedrag. Het leidde tot verschillende ethische benaderingen. In deze nieuwe basisopleiding maakt u in vijf weekenden kennis met de belangrijkste stromingen binnen de ethiek. Zo is er aandacht voor Aristoteles' eudaimonistische uitgangspunt (deugdenethiek), Kants deontologische benadering (plichtethiek), Mills utilitaristische standpunt (gevolgenethiek) en Levinas' ethiek, waarin 'de Ander' centraal staat. Per weekend kijken we naar het begrippenkader van een ethische stroming en behandelen we de belangrijkste filosofen. Bovendien onderzoeken we aan de hand van casuïstiek de bruikbaarheid van de verschillende benaderingen. Deze basisopleiding is de ideale kennismaking met het vakgebied ethiek en biedt ook is een goede vooropleiding voor de Beroepsopleiding Moreel Beraad.

De Filosofiebon

Doe eens wat denkkapitaal cadeau!

De filosofiebon is verkrijgbaar in waarden van € 25,-, € 50,- en € 100,- en is te besteden voor een cursus of evenement van de ISVW naar keuze.

Bestellen kan via de website: www.isvw.nl, telefonisch: 033-4650700 of via e-mail: info@isvw.nl

Adreslijst van coördinatoren van ISVW Filosofische Leesgroepen

Amersfoort

Mevrouw Ineke Kiers
Bruggensingel N 21
3823 BA Amersfoort
telefoon: 033 455 955 8
e-mail: ineke.kiers@tiscali.nl

Amsterdam e.o. 1

De heer Robbert Mahler
Reijgershof 2
1191 CS Ouderkerk a/d Amstel
telefoon: 020-4968585
e-mail: robbert@mahleraandeamstel.nl

Amsterdam e.o. 2

De heer Dirk Altena
Spangenhof 10
1083 JH AMSTERDAM
telefoon: 020 6466370
mobiel: 06 43057495
e-mail: d.altena@planet.nl

Ede e.o.

De heer Henk Lambooy
Oude Arnhemseweg 5
6711 DT Ede
telefoon: 0318 613 922
e-mail: hlambooyzp@hotmail.com

Friesland

Mevrouw Anja Wouters
Nieuwe Straatweg 54
8061 CP Giekerk
telefoon: 058-2562155
e-mail: anja@anjawouters.eu

Groningen

Mevrouw Angelique Schreuder
Thorbeckelaan 174
9722 NJ Groningen
telefoon: 050 526 2964
e-mail: aem.schreuder@planet.nl

Noord Brabant 1 (Oss/Uden)

De heer Hans Tromp
Heihoekstraat 1A
5345 HC Oss
telefoon: 0412 638021
e-mail: hans-tromp@hetnet.nl

Noord-Brabant 2 (Den Bosch/Rosmalen)

Mevrouw Hetty Goudswaard-ten Brink
Driebergenlaan 9
5242 AM Rosmalen
telefoon: 073-5216487
e-mail: hjdetenbrink@hotmail.com

Noord-Holland Noord

Mevrouw Henriette Velu
Hoog en Laag 53
1851 CX Heiloo
telefoon: 072 533 1644
e-mail: H.Velu@quicknet.nl

Oost Nederland

Mevrouw Anna Knottenbelt
Vilderstraat 3
7241 BZ Lochem
telefoon: 0573 250 371
e-mail: aejknottenbelt@hetnet.nl

Rotterdam e.o.

De heer Jannes Mulder
Grindweg 64
3055 VB Rotterdam
telefoon: 0104 181 590
e-mail: janneshmulder@gmail.com

Utrecht

De heer Joop van Tubergen
Enkweg 22
6881 MA Velp
telefoon: 0267 370 057
e-mail: tubergen@xs4all.nl

Zeeland

Mevrouw A.F.A.M. Hummelen
Herengracht 122
4331 PZ Middelburg
telefoon: 0118 637 290
e-mail: a.ypma1@kpnplanet.nl

Zuid Holland 1

De heer Jan H. Diekema
Virulylaan 21
2267 BR Leidschendam
telefoon 070 399 74 09
fax: 0847 117548
e-mail diekema@hetnet.nl

Zuid Holland 2

De heer Jan H. Diekema
Virulylaan 21
2267 BR Leidschendam
telefoon 070 399 74 09
fax: 0847 117548
e-mail diekema@hetnet.nl

Colofon

Bestuur van de vrienden:

Cees Slottje, voorzitter
Ellie Teunissen, secretaris
Lex Bolwerk, penningmeester
Maartje van Hardeveld
Anka Fauth

Redactie Nieuwsbrief:

Anka Fauth
Redactieadres:
ankafauth@gmail.com

Opmaak

Henk Droog

Contactadres bestuur:

vrienden@isvw.nl